

PARLAMENTARNA SKUPINA
ZA POPULACIJU I RAZVOJ

PARLAMENTARNA GRUPA
ZA POPULACIJU I RAZVOJ

ПАРЛАМЕНТАРНА ГРУПА
ЗА ПОПУЛАЦИЈУ И РАЗВОЈ

Издавач:

Парламентарна
скупштина Босне
и Херцеговине
Парламентарна
група за
популацију
и развој

За издавача:

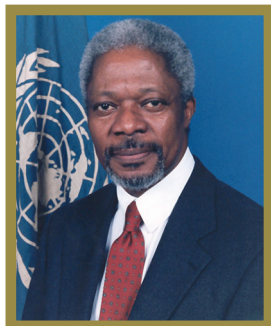
Милорад
Живковић,
председавајући
Групе

Главни уредник:
др Зијад Хасић,
секретар Групе

Фотографије:

ХУ и
документација
Групе

Сарајево, 2006.

“Milenijumski razvojni ciljevi, osobito eliminacija ekstremnog siromaštva i gladi, ne može se dostići ako se adekvatno ne riješe problemi razvoja populacije i reproduktivnog zdravlja stanovništva. Ovo znači više napora u promoviranju prava žena i veće investiranje u obrazovanje i zdravlje, uključujući reproduktivno zdravlje i planiranje obitelji.”

Kofi Annan, Bangkok, 16.12.2002.
(5. Azijska i Pacifička Konferencija)

Парламентарна група за популацију и развој БиХ представља добровољну, неформалну групу, са сједиштем у Парламентарној скупштини БиХ, а чине је парламентарци заступљени на свим нивоима законодавне власти у Босни и Херцеговини.

Проблеми заштите репродуктивног здравља, нарочито младих људи, промоција здравог начина живота, имплементација Закона о равноправности полова у БиХ, демографски али и здравствени аспекти развоја становништва били су разлози за оснивање наше групе, а непосредан повод је позив невладиног сектора (НВО) и UNFPA (United Nations Population Fond) на сарадњу.

Одмах након оснивања Парламентарне групе (24.2.2004.) учествовали смо на састанку у Анкари (4.4.2004.) гдје је прихваћена наша апликација чиме смо постали пуноправан члан IEPFPD (Inter European Parliamentary Forum for Development and Population).

Од досадашњих активности Групе вриједно је споменути: одржавања конференција за новинаре поводом Свјетског популационог дана (11.7.04/05) и Дана борбе против HIV/AIDS (1.11.04); организовање Јавног саслушања посвећеног тешкој болести HIV/AIDS-у (20.5.2005); активности које су довеле до усвајања Отавског документа (акциони план Каирске декларације) у оба дома ПСБиХ; инсистирање на испуњавању формалних услова за апликацију БиХ према Глобалном фонду УН-а за средства потребна за борбу против HIV/AIDS-а и ТБЦ-а; обилазак НВО у пет бх. градова и сагледавање стања у којем раде и

Учесници годиšnjeg sastanka IEPFPD-a u Ankari (April 2004. godine) na kojem je učešće uzela i bh. parlamentarna Grupa za populaciju i razvoj.

функционишу; упућивање Каирског документа у парламентарну процедуру итд.

Тренутно се континуирано спроводе активности везане за Отавски документ, имплементацију одредаба Закона о равноправности полова и припремне послове за предстојећи попис становништва.

У наредном периоду, уз настављање спровођења већ започетих активности, имамо наміјеру да ојачамо везе наше групе с НВО и IEPFPD-ом (упућен званичан позив Извршном одбору да посјети БиХ и нашу групу) и активно учествујемо у имплементацији Стратегије борбе против HIV/AIDS-а повезујући невладин и владин сектор.

Имајући у виду чињеницу да је Парламентарна група за популацију и развој БиХ отворена за нове чланове, овим путем желимо да позовемо све људе добре воље да нам се придруже у заједничкој борби против сиромаштва, свих облика дискриминације човјека, а зарад здравља и бољег живота за све, поготово генерација које долазе.

Предсједавајући Парламентарне групе за популацију и развој БиХ
Mr sc. med. Милорад Живковић

Seksualno i reproduktivno zdravlje stanovništva određene države veoma je bitno pitanje kojem državni organi moraju posvetiti veliku pažnju. To su veoma složene društvene djelatnosti, koje obuhvataju oblasti bioloških, medicinskih, društvenih, psihosocijalnih, kulturnih i drugih važnih aspekata čovjekovog života. Ta pitanja povlače za sobom postojanje univerzalnih ljudskih prava, zasnovanih na neotuđivoj slobodi, dostojanstvu i ravnopravnosti svih ljudskih bića.

Ostvarenja ovih prava povezana su s mnoštvom izazova koji se postavljaju pred državne organe, specijalizirana tijela i institucije, nevladine organizacije i sve druge subjekte koji žele promociju ovih prava. Ti izazovi mogu biti:

- podizanje svijesti stanovništva i dobivanje međunarodne i nacionalne podrške za zaštitu tih prava,
 - trajno širenje znanja o efikasnim radnjama kojima se podiže nivo seksualnog i reproduktivnog zdravlja,
 - stvaranje zajedničkih aktivnosti između grupa za ljudska prava, ženska prava, ravnopravnost spola i drugih s ciljem stvaranja zajedničkog djelovanja za realizaciju seksualnih i reproduktivnih prava,
 - utvrđivanje konkretnih aktivnosti izvršne vlasti, nevladinih organizacija i drugih subjekata radi unapređenja ovih prava.
- Seksualno i reproduktivno zdravlje

ima toliki značaj za određenu državu, kao i za svijet u cjelini, da je međunarodna zajednica (najčešće je to Organizacija ujedinjenih naroda) donijela veliki broj izuzetno važnih **međunarodnih konvencija, deklaracija i drugih međunarodnopravnih normi**, od kojih su najznačajnije:

- Konvencija i Protokol o statusu izbjeglica,
- Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW-1979.),
- Konvencija o pravima djeteta (1989.),

- IV. svjetska konferencija o ženama (Peking, Kina, 1995.), Platforma za akciju i Pekinška deklaracija,
- Milenijski razvojni ciljevi (MDGs), UN 2000 (bilo prisutno 189 nacija),
- Interamerička Konvencija o prevenciji, kažnjavanju i iskorjenjivanju nasilja nad ženama,
- Međunarodna konferencija o populaciji i razvoju (Kairo, 1994.),
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- Međunarodni pakt o privrednim, socijalnim i kulturnim pravima,
- Svjetska konferencija UN-a protiv rasizma, rasne diskriminacije, ksenofobije i srodnih oblika netolerancije (Durban, 2001.),
- Opća deklaracija o ljudskim pravima i drugi dokumenti,
- I. međunarodna parlamentarna konferencija o ICPD, Plan akcije, Kanada 2002.
- II. međunarodna parlamentarna konferencija o ICPD, Francuska 2004.

Bosna i Hercegovina je članica Organizacije ujedinjenih naroda i zemlja koja je prihvatila ove navedene međunarodne instrumente. Zbog potrebe brze i potpune implementacije ovih dokumenata, nužno je animirati sve institucije i subjekte, počev od najvišeg zakonodavnog organa - Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine - do čovjeka pojedinca.

Samo na taj način, moguće je stvoriti uvjete zdravoga života i kvalitetne reproduktivne aktivnosti u Bosni i Hercegovini.

PRAVNA UREĐENOST SEKSUALNOG I REPRODUKTIVNOG ZDRAVLJA

ORGANIZIRANJE
CILJEVI
AKTIVNOSTI

Imajući u vidu okolnost da Parlamentarna skupština BiH treba imati aktivnu ulogu u normiranju najbitnijih pitanja seksualnog i reproduktivnog zdravlja na cijelom području Bosne i Hercegovine, skupina zastupnika je **24. veljače 2004.** podnijela inicijativu za osnivanje Parlamentarne skupine za populaciju i razvoj, što je rezultiralo njezinim stvaranjem. Parlamentarnu skupinu za populaciju i razvoj čine predstavnici obaju domova Parlamentarne skupštine BiH, te entitetskih zakonodavnih tijela (Parlamenta Federacije BiH i Narodne skupštine Republike Srpske). Ciljevi stvaranja ove parlamentarne skupine obuhvaćaju obavljanje važnih aktivnosti iz domena seksualnog i reproduktivnog zdravlja, a posebno:

- identificiranje tema od zajedničkog interesa za populaciju, održivi razvoj i reproduktivno zdravlje,
- promidžba znanja i razumijevanja reproduktivnog zdravlja i prava koja proistječu iz ove društvene aktivnosti,
- identificiranje načina zajedničkoga rada na ovoj problematici,
- uključenje Bosne i Hercegovine u svjetske procese kvalitetnog rješavanja ovih pitanja,
- planiranje aktivnosti koje će afirmirati Kairska načela, kao i načela Pekinške deklaracije radi smanjenja siromaštva, a za opću korist svih država,
- poboljšanje koordinacije putem kooperacije s UNFPA, IPPF-om i drugim organizacijama nevladinog sektora radi identifikacije programa aktivnosti,
- promidžba osnivanja međustranačkih skupina u drugim nacionalnim parlamentima.
- Ciljevi Parlamentarne skupine za populaciju i razvoj usklađeni su s ciljevima Međunarodnog foruma za populaciju i razvoj, čiji je ova skupina član od 1994.

Od osnivanja do danas Parlamentarna skupina za populaciju i razvoj ostvarila je brojne **aktivnosti**, kojima je afirmirala reproduktivno zdravlje, od kojih su najznačajnije:

- članovi Skupine aktivno su sudjelovali na sastancima Međunarodnog foruma i to u: Tbilisiju, Strasbourgu, Dublinu, Edinburghu i sl.
- obilježavanje bitnih datuma koji su u vezi s ovim pitanjima, kao što su: 1.12. - Dan borbe protiv HIV/AIDS-a, 11.7. - Svjetski populacijski dan i sl.
- organizirali, zajedno s Komisijom za ravnopravnost spolova Zastupničkoga doma Parlamentarne skupštine BiH, okrugli sto o borbi protiv HIV/AIDS-a,
- dali potporu stvaranju uredne i kvalitetne aplikacije Globalnom fondu za sredstva za borbu protiv HIV/AIDS-a i tuberkuloze,
- podnijeli Parlamentarnoj skupštini BiH Rezoluciju za afirmiranje Otavske deklaracije,
- zajedno sa sponzorima, preveli Kairske dokumente i podnijeli ih u postupak ratifikacije i usvajanja,
- obišli postojeće info-centre u Bosni i Hercegovini i dali potporu njihovom radu i druge aktivnosti.

Parlamentarna skupina za populaciju i razvoj u svome je radu ostvarila brojne kontakte i tijesnu

suradnju s mnogim međunarodnim i domaćim organizacijama i institucijama, te s mnogim vladinim i nevladinim organizacijama, koje afirmiraju zdrave odnose u reproduktivnom

hiv/aids

razvoju i populaciji, od kojih su najznačajniji: UNFPA, UNICEF, UNDP/UNV, WHO, WB, Care international, Agencijom za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Gender centrom Federacije BiH, Gender centrom Republike Srpske i brojnim drugim subjektima.

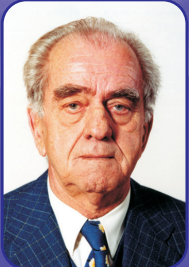
Članovi Parlamentarne skupštine BiH prepoznali su nužnost osobnog angažiranja, kao i angažiranja Parlamentarne skupštine BiH na potrebi stvaranja institucionalnog okvira kvalitetnog ostvarivanja seksualnih i reproduktivnih prava u Bosni i Hercegovini. Oni će težiti stvaranju normi kojima će se na području cijele BiH osigurati ostvarenje poboljšanja kvalitete života; međusobno poštovanje i uvažavanje; ravnopravnost spolova; ostvarenje prava na povjerljivost, privatnost, sigurnost, izbor i informiranost u svezi s populacijom i njezinim razvojem.

ORGANIZIRANJE
CILJEVI
AKTIVNOSTI

Милорад Живковић, доктор медицине, специјалиста гинекологије и акушерства и магистар медицинских наука. Предсједник Парламентарне групе за популацију и развој. У мандату од 2000. до 2002. године био је посланик у Народној скупштини Републике Српске а 2003. године, испред СНСД-а постао је професионални посланик у Парламентарној скупштини БиХ и обавља дужности предсједника Клуба СНСД-а у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ. Први је замјеник предсједника Комисије за спољне послове, обавља и дужност националног координатора за репродуктивно здравље Републике Српске те руководи са неколико пројеката.

Milorad Živković, MD, M.A., Gynecology and obstetrics specialist, Chairman of the Parliamentary Group for Population and Development. During the 2000-2002 term of office, was an MP in the People's Assembly of the Republika Srpska. In 2003, he became a professional MP in the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina as member of the Party of Independent Social-Democrats (SNSD) and the Chair of the SNSD caucus in the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina. Principal Deputy Chair of the Foreign Affairs Committee, and also the National Co-ordinator for Reproductive Health in the Republika Srpska. Project leader in several projects.

Мухамед Алтић, доктор медицине, специјалиста гинекологије и акушерства. Обављао је функцију предсједника Општинског одбора Странке пензионера Бићац и члан је Кантоналног одбора странке Пензионера УСК. Од 2002. године је посланик у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ.

Muhamed Altić, MD, Gynecology and obstetrics specialist. Held the position of the President of the Municipal Board of the Pensioners' Party in Bosnia and Herzegovina. Member of the Cantonal Board of the Pensioners' Party in Una-Sana Canton. Since 2002, MP in the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina.

Дарко Јотановић
Посланик у Народној скупштини Републике Српске као члан Демократске патриотске странке. Члан је Законодавног одбора Народне скупштине РС-а.

Darko Jotanović
MP in the People's Assembly of the Republika Srpska as a member of the Democratic Patriotic Party (DPS). Member of the Legislative Committee of the People's Assembly of the RS.

Јоцо Крижановић, магистар организацијских наука, инжењер стројарства. У раздоблију од 1983. - 1984. године обавља дужност предсједника општине Нови Травник. Као заступник у Заступничком дому Парламентарне скупштине БиХ именован је за члана Предсједништва БиХ. Ту дужност обнашао је до краја 2002. године, а на изборима 2002. године поновно је изабран за заступника у Заступничком дому Парламентарне скупштине БиХ. Поред бројних послова које обавља, предсједатељ је и Комисије за остваривање равноправности spolova Заступничког дома Парламентарне скупштине БиХ. Члан је Предсједништва Социјалдемократске партије БиХ.

Jozo Križanović, B.S. in Mechanical Engineering, M.S. in Organizational Sciences, From 1983 to 1984 held the position of the President of the Municipality of Novi Travnik. As MP in the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina was nominated for a member of the Presidency of Bosnia and Herzegovina. He held that position until late 2002, and at the elections in 2002 was again elected as MP in the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina. In addition to numerous duties he discharges, he is also the Chair of the Committee for Gender Equality of the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina.

Јелина Ђурковић, доктор књижевних наука. Прије активног бављења политиком дуго година радила је као професор књижевности и српскохрватског језика. Објављује књижевне радове, како самостално (до сада је објавила двије књиге) тако и у склопу књижевних часописа. Доцент је на Универзитету Источно Сарајево, Педагошког факултета у Бијелини на предмету Књижевност. Члан је Партије демократског напретка Републике Српске од њеног оснивања, а тренутно јој је у току први посланички мандат. Члан је Удружења књижевника Републике Српске и предсједник Удружења наставника српског језика и књижевности Републике Српске.

Jelina Đurković, PhD in Literature. Prior to her active involvement in politics, worked for many years as teacher of literature and Serbo-Croatian language. Writes books (two books published until present) and publishes her literary works in literary magazines. Senior Lecturer at the University of Istočno Sarajevo, and Professor at the Faculty of Pedagogy in Bijeljina, where she teaches literature. Member of the Party of Democratic Progress of the Republika Srpska since its establishment, she is currently holding her first mandate as an MP. Member of the Association of Writers of the Republika Srpska, and President of the Association of Teachers of Serbian Language and Literature of the Republika Srpska.

PARLIAMENTARY GROUP FOR POPULATION AND DEVELOPMENT

PARLAMENTARNA GRUPE ZA POPULACIJU I RAZVOJ

Halid Genjac, doktor medicine, specijalista ginekologije i akušerstva.

Za predsjednika Glavnog odbora SDA BiH izabran je 1996. godine da bi godinu dana nakon toga bio izabran na mjesto potpredsjednika SDA BiH, dužnost koju obavlja do 1999. godine. Kao poslanik u Predstavničkom domu PS BiH biran je na opštim izborima 1996. godine te ponovo 1998. godine, te u oba mandata obnaša dužnost predsjedavajućeg Predstavničkog doma. U novembru 1999. godine postaje privremeni član Predsjedništva BiH, dužnost koju obavlja do maja 2000. godine. Nakon toga, obnaša dužnost delegata u Domu naroda PS BiH. Trenutno je delegat u Domu naroda PS BiH i

predsjednik Kluba bošnjačkog naroda.

Halid Genjac, MD, Gynecology and obstetrics specialist.

He was elected for the President of the Main Board of the Party of Democratic Action (SDA) of Bosnia and Herzegovina in 1996. A year later, he was elected for the Vice-President of the SDA, and held that position until 1999. He was elected as an MP in the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina at the general elections in 1996, and re-elected in 1998; in both mandates he held the position of the Speaker of the House of Representatives. In November 1999, he became a provisional member of the Presidency of Bosnia and Herzegovina, on which position he stayed until May 2000. After that, he was delegated as MP in the House of Peoples of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina. Presently a delegate in the House of Peoples of Bosnia and Herzegovina, and Chair of the Caucus of Bosniak people.

Ivo Lozančić

Nakon dugogodišnjeg članstva u Hrvatskog demokratskoj zajednici, tijekom kojeg je u dva navrata obnašao i dužnost dopredsjednika HDZ BiH, 1998. godine napušta istu i postaje jedan od osnivača nove stranke NHI. U Zastupnički dom PS BiH prvi put je izabran 1996. godine, kada je obnašao dužnost predsjedatelja i dopredsjedatelja Doma, potom je u isti Dom biran i 1998. a potom i u trećem mandatu - 2000. godine, kada je predsjedavao Komisijom za promet i komunikacije te bio član izaslanstva BiH pri Vijeću Europe. Po četvrti put, u Parlamentarnu skupštinu BiH je biran 2002. godine. Član je Komisije za promet i komunikacije te izaslanstva u Vijeću Europe.

Ivo Lozančić

After being for many years a member of the Croat Democratic Union (HDZ), during which time he twice held the position of Vice-President of HDZ of Bosnia and Herzegovina, he left the party in 1998 to become one of the founders of a new party, the New Croat Initiative (NHI). For the first time was elected to the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina in 1996, where he held the position of the Speaker and Deputy Speaker of the House. In 1998, he was elected to the House for the second time, and in 2000, for the third time, when he was the Chairman of the Committee for Transportation and Communications, and a member of the delegation of Bosnia and Herzegovina to the Council of Europe. In 2002, he was for the fourth time elected as MP in the Parliamentary Assembly. Presently, he is a member of the Committee for Transportation and Communications, and a member of the delegation of Bosnia and Herzegovina to the Council of Europe.

PARLAMENTARNA SKUPINA ZA POPULACIJU I RAZVOJ

ПАРЛАМЕНТАРНА ГРУПА ЗА ПОПУЛАЦИЈУ И РАЗВОЈ

Dijana Simanić, profesorica književnosti i jezika naroda BiH. Nakon što je u dva uzastopna mandata bila zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo, izabrana je za delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH. Status profesionalnog delegata stekla je 2003. godine. Član je komisija u Skupštini Kantona Sarajevo i to: Komisije za obrazovanje, nauku i sport, Komisije za mlade i Komisije za jednakost spolova, te Doma naroda Parlamenta Federacije BiH i to: Komisije za prostorno uređenje, Komisije za denacionalizaciju i privatizaciju i Komisije za ustavna pitanja, kao i Zajedničke komisije za usaglašavanje različito usvojenih tekstova u oba doma Parlamenta Federacije BiH. Član je Stranke za BiH.

Dijana Simanić, B.A., teacher of literature and languages of the peoples of Bosnia and Herzegovina.

After having been a representative in the Assembly of the Canton of Sarajevo for two consecutive mandates, she was elected as MP in the House of Peoples of the Parliament of the Federation of Bosnia and Herzegovina. She acquired the status of professional representative in 2003. She was a member of several committees in the Sarajevo Canton Assembly: Committee for Education, Science and Sports, Committee for Youth and Committee for Gender Equality, while in the Parliament of the Federation of Bosnia and Herzegovina she is a member of the Committee for Regional Planning, Committee for Denationalization and Privatisation, and Committee for Constitutional Matters, as well as of the Joint Committee of both Houses of the Parliament of the Federation of Bosnia and Herzegovina for harmonisation of pieces of legislation that were adopted in different versions by the two Houses.

Zijad Hasić, doktor pravnih nauka.

Sekretar Parlamentarne grupe za populaciju i razvoj. Vanredni je profesor Univerziteta u Bijaću, Pravnog fakulteta na predmetu Uvod u nauku o državi i pravu. Sekretar je Komisije za ljudska prava, imigraciju, izbjeglice i azil te Komisije za jednakost spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH od 2002. godine. Od osnivanja Parlamentarne grupe za populaciju i razvoj obavlja funkciju sekretara Grupe.

Zijad Hasić, PhD in Law.

Secretary of the Parliamentary Group for Population and

Development

He is a Reader at the School of Law of the University in Bijać, where he lectures on the subject Introduction to the Science of State and Law. Since 2002, Secretary of the Committee for Human Rights, Immigration, Refugees and Asylum, and of the Committee for Gender Equality of the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina He has been discharging the duties of the secretary of the Group from the very establishment of the Parliamentary Group for Population and Development.